

Innhold

Stipendiat Kari Birkeland

Revisors rolle etter regnskapsloven § 3-3b – foretaksstyring i årsberetningen	16
1 Innledning	16
2 Kort om kravene til redegjørelse om foretaksstyring	17
3 Revisors rolle i tilknytning til redegjørelse om foretaksstyring	19

Førstelektor Cathrine Bjune

Hvor mye veier en million kroner? Transportrettslige problemer ved frakt av penger	23
1 Innledning	23
2 Omfanget og viktigheten av pengetransporter i og til Norge	24
3 Ansvar for tap av eller skade på penger	26
3.1 Generelt om transportansvar ved transport av penger	26
3.2 Sjølovens ansvarsregler	28
3.3 Ansvar etter veifraktoven	30
3.4 Ansvar for lufttransport	31
4 Transportrettens begrensingsregler	32
4.1 Generelt	32
4.2 Begrensning etter sjøloven	34
4.3 Begrensning etter veifraktoven	34
4.4 Begrensning etter luftfartsloven	35
4.5 Sammenfatning av begrensingsreglene	36
5 Foreldelse av erstatningskrav ved forvaring og transport	36
6 Forsikring av pengetransporter	38
7 Avslutning	41

Professor dr. juris Tore Bråthen

Anvendelsen av aksjelovene § 3-8 på datterselskapets garantier for morselskapets lån	43
1 Innledning	43
2 Kommer aksjelovene § 3-8 til anvendelse på datterselskapets garanti for morselskapets lån?	44
2.1 Problemstillingen	44
2.2 Reglene om aksjeselskapers og allmennaksjeselskapers adgang til å gi kreditt eller stille sikkerhet for sine aksjonærer mv.	45
2.3 Forholdet mellom utbytteregele og aksjelovene § 3-8	46
2.4 Andre regler	47
2.5 Uttalelser i lovforarbeider om anvendelse av aksjelovene § 3-8 på datterselskapets garantier	48
2.6 Konklusjonen	49
3 Anvendelsen av aksjelovene § 3-8 der datterselskapet stiller garanti for morselskapets lån	50
3.1 Utgangspunktet	50
3.2 Personkretsen	51
3.3 Verdien av datterselskapets ytelse	53
3.4 Unntaket for forretningsmessige avtaler	56
3.5 Konsekvenser av at saksbehandlingsregelen ikke er fulgt	58
4 Avslutning	59

Høyskolelektor Ørnulf Daler

Forsikring og forbrukervern – noen utviklingstrekk fra de seneste tiårene	60
1 Innledning	60
2 Forbrukerens stilling i samfunnet.....	61
3 Forbrukerbegrepet	62
4 Forbrukerbeskyttelsen i den første norske forsikringsavtaleloven (FAL 1930)	63
5 Forbrukernes Forsikringskontor	64
6 FAL 1989	67
6.1 Bakgrunn og utarbeidelse	67
6.2 Videreutviklingen av forbrukervernet.....	70
7 Finansklagenemnda	76
8 Avslutning.....	77

Studierektor/førstelektor Sverre Dyrnes

Innløsning av aksjer etter aksjeloven og allmennaksjeloven – en taksonomi for verdibegreper	78
1 Innledning	78
2 Verdsettelse – innledende betraktninger	80
2.1 Pris vs. verdi	80
2.2 Finnes det en «riktig» eller «sann» verdi?.....	81
2.3 Fra subjektive verdioppfatninger til likevektspriser	84
2.4 Forhold for prisdannelse	86
3 Verdigrunnlaget – hvilken verdi skal beregnes?	92
4 Verdinivåer og verdipremisser	94
4.1 Innledning	94
4.2 Generelt om ulike verdinivåer.....	96
4.3 Verdipremisser.....	99
4.4 Oppsummering.....	100
5 Initialverdi, premier og rabatter.....	102
6 Oppsummering og avslutning	106
Referanser	106

Stipendiat Jone Engh

Statlig styring av næringsvirksomhet.....	108
1 Innledning	108
2 Grunnlaget for organisering og styring av samfunnet.....	110
3 Verdispørsmål.....	111
4 Forholdet mellom stat og individ – individets frihet og krav til lovhjemmel for reguleringer	112
5 Tilstrekkelig begrunnelse for næringsreguleringer.....	114
6 Hensyn til likebehandling	115
7 Krav til rettssikkerhet.....	116
8 Krav til forutberegnelighet.....	117

Høyskolelektor Ingvild S. Ericson

Innbetalinger til eiendomsmeglers klientkonto i lys av bustadoppføringslova § 47.....	119
1 Introduksjon	119
2 Avdrag og forskudd.....	122
2.1 Problemstillingen	122
2.2 Hjemmelsoverføring	123
2.3 Garanti	124

3 Andre innbetalinger enn forskudd etter § 47 og kjøpers «trygd» etter § 46 annet ledd.....	126
3.1 Problemstillingen	126
3.2 Tapsrisiko – hvem eier pengene på klientkonto?.....	127
3.3 Instruksjonsrett – hvem bestemmer over pengene på klientkonto?.....	130
3.4 Har forhåndsinnbetalinger noen praktisk funksjon?	131
4 Sikkerhet for rett betaling etter bustadoppføringslova § 46 annet ledd.....	132
4.1 Problemstillingen	132
4.2 Sperrer bustadoppføringslova § 47 for deponering etter § 46 annet ledd?.....	133
4.3 Deponering etter § 46 annet ledd på klientkonto?.....	134
5 Avsluttende bemerkninger	135

Førsteamanuensis ph.d. Bjørn Eriksen

Lærernes fortrinnsrett til ny stilling.....	137
1 Innledning – oversikt over reglene	137
2 Nærmere om rettsreglene om fortrinnsrett	139
2.1 Innledning	139
2.2 Fristen for å anvende reglene om fortrinnsrett	139
2.3 Kvalifikasjonsvurderingen	140
2.4 Prioritering mellom flere med fortrinnsrett	147
2.5 Særlig om deltidsansatte	148
2.6 Fraskrivning av fortrinnsretten	149
2.7 Virkninger av brudd på reglene om fortrinnsrett.....	149
3 Bruken av fortrinnsretten – et problem for skolens ledelse?	150

Høyskolelektor Thorunn Falkanger

Odelsrekkefølgen	152
1 Innledning	152
2 Odelsprioritet for etterkommerne.....	154
2.1 Utgangspunktet.....	154
2.2 Likestilling mellom kjønnene – også når de er født før 1. januar 1965	155
2.3 Likestilling for adoptivbarn – også når de er født før 1. januar 1965.....	156
2.4 Likestilling for barn født utenfor ekteskapet – også når de er født før 1. januar 1965.....	157
3 Prioritetsunntak når odelsløsning vil være «klårt urimeleg»	157
3.1 Ved overgang til søsken og andre odelsberettigede	157
3.2 Ved overgang til en utenforstående/ikke odelsberettiget.....	163
3.3 Unntaketets betydning i forbindelse med opphevelse av odelsloven § 78	164
4 Tilbudsregelen	165
5 Odelsrekkefølgen ved samodling	165
5.1 Samodling og prioritet i ekteskap	165
5.2 Samodling og prioritet i samboerforhold.....	166
5.3 Ektefellers/samboeres etterkommere	167

Høyskolelektor Sanaz Ormaz Ferdowsi

Styreprotokollen – før, nå og i fremtiden.....	168
1 Innledning	168
2 Utviklingen av reglene om styreprotokoll.....	168
3 Aksjelovenes någjeldende regler om styreprotokoll.....	172
4 Bør reglene om styreprotokoll endres?	176

Førstelektor Paul Henning Fjeldheim

Egnethet for personer i eiendomsmeglingsforetak	178
1 Innledning	178
2 Historikk og terminologi	179
3 Kredittilsynets rundskriv om prøving av egnethetskrav	181
4 Egnethetsvurderingen	183
5 Innholdet i politiattesten	184
6 Egnethetskrav til eiere, styremedlemmer og daglig leder	185
7 Egnethetskrav til eiendomsmeglere, meglere og advokater	187
7.1 Eiendomsmeglere	187
7.2 Overgangsmeglere	188
7.3 Jurister	192
7.4 Generelt om eiendomsmeglere, overgangsmeglere og jurister	192
7.5 Tilbakekall av meglerbrev for eiendomsmeglere og overgangsmeglere samt tillatelse gitt jurister	193
7.6 Advokater	195
7.7 Tilbakekall av tillatelse til advokat til å være ansvarlig megler	196
8 Egnethetskrav til fagansvarlig	196
9 Grupper unntatt egnethetskrav	197
10 Tidsfaktoren	199
11 Tidsbegrenset tillatelse eller bevilning	202

Professor dr. juris Ole Cjems-Onstad

Omsetningsbegrepet i merverdiavgiftsretten	204
1 Omsetningsbegrepet i merverdiavgiftsloven vs. inntektsbegrepet i skatteloven	204
2 Offentlige bidrag, støtte og sponsormidler	206
3 Forskning	207
4 Destinasjonsselskaper mv.	209
5 Refusjoner	212
5.1 Refusjoner – tilsiktet avgiftsplikt fra Høyesterett?	212
5.2 Skattemyndighetenes oppfølging	214
5.3 Ufordringer og tilpasninger	215
5.4 Anleggsbidrag	215
6 Særlige spørsmål ved organisasjons- og selskapsstrukturer	217
7 Back to basics	218

Studierektor Bror Petter Gulden

Revisjonsselskapers åpenhetsrapport	219
1 Innledning	219
2 Bakgrunnen for endringene i revisjonslovgivningen 1. juli 2009 – lovforarbeider	219
3 Særlige krav til revisor og revisjonsselskap som reviderer foretak av allmenn interesse	222
4 Åpenhetsrapport	224
4.1 Innledning	224
4.2 Når skal første rapport gjøres tilgjengelig?	225
4.3 Hvor på nettstedet skal rapporten publiseres?	226
4.4 Hvor lenge skal åpenhetsrapporten være tilgjengelig på nettstedet?	227
4.5 Signering av åpenhetsrapporten	227
4.6 Oversikt over opplysninger som skal gis i åpenhetsrapporten	228
4.7 Nærmere om innholdet i opplysningskravene	228
4.8 Adgang til å dispensere fra kravet om åpenhetsrapport	237
4.9 Unnlattelse av å ta inn unntak fra plikten til å publisere åpenhetsrapport	238
4.10 Sluttkommentar om bestemmelsene om åpenhetsrapport	238

Studierektor Dag Jørgen Hveem

Røeggen-saken.....	241
1 Innledning – faktum og problemstilling.....	241
2 Bankklagenemndas prinsipielle vendepunkt i behandlingen av sammensatte eller strukturerte produkter.....	243
3 Problemstillinger og hovedpunkter i Bankklagenemndas uttalelse.....	244
3.1 Problemstilling.....	244
3.2 Vurdering av avkastningsforventninger.....	245
3.3 Bevisbyrde knyttet til produktavkastning.....	246
3.4 Beregning av forventet avkastning – vurdering av sakkyndiges arbeid.....	248
3.5 Opplysningsplikt om gebyrer, uavhengig av om offentligrettslig regulering foreligger.....	249
3.6 Lånerentens innvirkning på produktavkastningen.....	251
3.7 Konklusjonen – for lav produktavkastning og full erstatning.....	252
4 Røeggen-dommen fra Oslo tingrett.....	252
4.1 Innledning – samme sak som i Bankklagenemnda?.....	252
4.2 Samme problemstilling som i Bankklagenemnda.....	254
4.3 Bankens markedsføring og informasjon.....	254
4.4 Vurdering av hovedtemaene i dommen.....	255
4.5 Konklusjonen – full erstatning.....	259
5 Røeggen-sakens betydning for rådgivningsansvaret.....	260
6 Manglende årsakssammenheng?.....	261
7 Frarådingsplikten overfor låntakere i finansavtaleloven § 47.....	262

Høyskolelektor II, advokat Gunnar Kaspersen

Fristilling av arbeidstakere – moteord eller juridisk begrep?.....	266
--	-----

Førsteamanuensis Tor S. Kildal

Skip og fly – avgiftsmessige utfordringer.....	270
1 Ny lov – samme regler.....	270
2 Merverdiavgiftens omfang og prinsipper.....	271
2.1 Generell avgiftsplikt.....	271
2.2 Driftsmessige særtrekk som begrunnelser for fritak.....	273
3 Litt historikk.....	274
4 Virkning av unntak og fritak – ansvar og sanksjoner.....	275
5 Fritakene.....	277
5.1 Systematikk.....	277
5.2 Omsetning av ski og fly – avgrenset objektfritak.....	278
5.3 Omsetning av varer og tjenester til fartøy.....	284
6 Fritak i andre land.....	291
6.1 EUs avgiftsdirektiv.....	291
6.2 Kort sammenligning av fritakene for skip og fly i Norge og Sverige.....	292
7 Avslutning.....	293

Høyskolelektor Roy Kristensen

Bokføringens betydning for styring og rapportering.....	294
1 Reguleringen av bokføringen i Norge.....	294
1.1 Lovreguleringen.....	294
1.2 Hva er bokføring?.....	295
1.3 Formålet med bokføringen.....	295
1.4 Selskapets ledelse og bokføringen.....	298
1.5 Interne rapporteringsplikter til styret.....	300
1.6 Konklusjon om bokføringslovens formål og virkeområde.....	303

2	Bokføringen som grunnlag for ekstern rapportering og kontroll	303
2.1	Ledelsens tilsynsansvar for bokføringen i forhold til eksterne rapporteringsplikter	303
2.2	Hvilken rapportering som er omfattet.....	304
2.3	Konsekvenser av å være omfattet av bokføringsloven.....	305
2.4	Konsekvenser av manglende overholdelse av bokføringsloven.....	307
2.5	Konklusjon vedrørende bokføringen som grunnlag for ekstern rapportering og kontroll	310
3	Bokføringen som faktisk grunnlag for styring og intern rapportering.....	311
3.1	Bokføring og økonomistyring.....	311
3.2	Hva er formuesforvaltning og intern kontroll?	312

Førsteamanuensis dr.oecon. Erlend Kvaal

	Betydningen av obligatoriske tilleggsopplysninger i årsregnskapet	316
1	Bakgrunn for artikkelens tema.....	316
2	Overordnede retningslinjer for myndighetenes formulering av obligatoriske tilleggsopplysninger	318
3	Faktiske prioriteringer i regnskapsstandarder.....	322
4	Markedet for regnskapsinformasjon	324
5	Oppsummering.....	328
	Referanser	328

Høyskolelektor Morten Lund

Norske domstolers domsmyndighet i internasjonale saker etter tvisteloven

§ 4-3 (1) – noen betraktninger om Høyesteretts kjennelse i Baasland-saken	330
1 Innledning	330
2 Hovedtrekkene i rettsstilstanden vedrørende kravet om «naturlig tilknytning til Norge» for Baasland-saken.....	333
2.1 Rettsstilstanden før tvisteloven	333
2.2 Tvistelovens forarbeider og nyere litteratur.....	337
3 Nærmere om Baasland-saken	337
3.1 Saksforholdet.....	337
3.2 Høyesteretts syn på forholdet mellom tvisteloven § 4-3 (1) og vernetingsreglene i § 4-4 og § 4-5.....	338
3.3 Høyesteretts angivelse av vurderingstemaene ved avgjørelsen av om tilknytningskravet i tvisteloven § 4-3 (1) er oppfylt.....	340
4 Rettsstilstanden etter Baasland-saken	342
4.1 Tvisteloven § 4-3 (1) som selvstendig hjemmel for domskompetanse.....	342
4.2 Vurderingstemaene ved avgjørelsen av om tilknytningen til Norge er tilstrekkelig	342
5 Er Baasland-kjennelsen hensiktsmessig, og bør vurderingstemaene ved avgjørelsen av om tilknytningen til Norge er tilstrekkelig, utvikles videre?	343

Høyskolelektor Stine Winger Minde

Mellom stat og marked	348
1 Innledning	348
1.1 Virksomhetstypen studentsamskipnad og dens rolle i den offentlige velferdspolitikken.....	348
1.2 Historikk og utvikling av studentsamskipnadenes virksomhetsform.....	350
2 Regulering av studentsamskipnaders virksomhet.....	353
2.1 Innledning	353
2.2 Studentsamskipnadsloven	354
2.3 Forskrift	355
2.4 Vedtekter.....	356

3	Studentsamskipnaders samfunnsrolle	356
3.1	Innledning	356
3.2	Ansvarsfordeling mellom studentsamskipnader, utdanningsinstitusjoner og offentlige myndigheter	357
3.3	Studentsamskipnaders samfunnsoppgave.....	359
3.4	Forvaltningsrettslige regler og prinsipper anvendt på studentsamskipnadene.....	359
4	Medlemsforhold	362
4.1	Innledning	362
4.2	Rett og plikt til medlemskap.....	362
4.3	Likhetsprinsippet.....	362
4.4	Medlemsrettigheter og -plikter	364
4.5	Opphør av medlemskapet	365
5	Studentsamskipnadens organer og ledelse	365
5.1	Innledning	365
5.2	Styret	366
5.3	Kunnskapsdepartementet som kontrollorgan.....	366
5.4	Revisjon og Riksrevisjonen.....	369
6	Studentsamskipnadens kapital og ansvar for virksomhetens forpliktelser	370
6.1	Krav til kapitalinnskudd	370
6.2	Krav til minimumskapital	370
6.3	Utdeling – anvendelse av årsoverskudd	371
6.4	Offentlige myndigheters styring gjennom økonomiske bevilgninger	371
7	Omdanning	373
8	Avslutning.....	375

Professor Flemming Ruud, Ph.D., statsautorisert revisor

«To be or not to be – in control?»	376
1 Innledning	376
2 Hva er intern kontroll?	377
3 Komponentene i COSO-modellen for intern kontroll	380
4 Hvordan utvikle og implementere intern kontroll?.....	385
5 Best practice.....	386
6 Styrets og revisjonsutvalgets gjennomgang.....	386
7 Oppsummering og avslutning	388
Litteratur og referanser.....	389

Professor dr. juris Hans Robert Schwencke

Regnskapsregulering for ikke børsnoterte foretak i Norge	390
1 Innledning	390
2 Hva er forskjellen mellom dagens regnskapsregler for mellomstore foretak og IFRS for SMEs?	391
3 Bør IFRS for SMEs innføres i Norge?.....	393
3.1 Innledning	393
3.2 Kostnader ved omlegging til IFRS for SMEs	394
3.3 Stabilitet – IFRS for SMEs endres hvert tredje år.....	394
3.4 IFRS for SMEs blir utbredt og forstått internasjonalt	395
3.5 Europa – kobling mellom regnskap og skatt står sentralt.....	395
3.6 Selskapsrettslige konsekvenser.....	396
3.7 Ressursbruk innen standardsetting	397
3.8 Terminologiske utfordringer og manglende rettslig status for regnskapsstandarder under gjeldende regler.....	398

4	Modernisering av EUs regnskapsdirektiver. Særkrav for «mikroselskaper»?.....	399
5	Små foretak som ikke er «mikroforetak».....	400
6	Innføring av IFRS for SMEs – konsekvensene for norsk standardsetting.....	401
7	Konklusjon og enkelte retts tekniske betraktninger.....	402
	Appendiks 1.....	404
	Land som har besluttet eller klart indikert at IFRS for SMEs skal tas i bruk, jf. www.iasplus.com.....	404
	Litteratur.....	405
	Regler.....	406
	Forslag.....	406

Førsteamanuensis dr.oecon. Ole Skalpe

	Forbrukslån og gjeldsregister.....	407
1	Etterspørselssiden.....	407
2	Tilbudssiden.....	408
3	Kredittvurdering.....	410
4	Gjeldsregister.....	411
5	Gjeldsregister og formuesobjekter.....	412
6	Gjeldsregister for tilbudssiden.....	413
7	Gjeldsregister for etterspørselssiden.....	413
8	Gjeldsregister for samfunnet.....	413
	Gjeldsregister – 10 fordeler.....	414
	Gjeldsregister – 10 ulemper.....	414

Høyskolelektor Kjell Smedsrud

	Erstatninger etter naturskader i Norge. En avvikling av statlig ansvar?.....	415
	Sammendrag.....	415
1	Innledning.....	415
2	Den historiske bakgrunn.....	416
3	Organiseringen av ordningene.....	419
3.1	Organiseringen av naturskadeforsikring og dekning av Statens naturskadefond.....	419
3.2	Endringer i 1994.....	420
3.3	Endringer i 2005.....	421
3.4	Endringer i 2009.....	421
4	Statens rolle i utviklingen de siste 80 år.....	421
5	Utredning om ny naturskadelov.....	423
5.1	Høringsnotatet.....	423
5.2	Klimaendringer og samfunnets sårbarhet for naturskader.....	423
5.3	Samfunnsendringer og samfunnets sårbarhet for naturskader.....	424
5.4	Sikring og forebygging av naturulykker.....	424
5.5	Andre forslag i høringsutkastet.....	425
6	En avvikling av statlig ansvar?.....	427
	Litteratur.....	428
	Høringsuttalelser.....	429
	Nettsteder.....	430

Postdoktor ek. dr. Tobias Svanström

	Förbud mot rådgivningstjänster till revisionsklienter och krav på rotation av revisionsbyrå – Är revisorns oberoende överreglerat?.....	431
1.	Introduktion.....	432
1.1	CASE 1: Rådgivningstjänster till revisionsklienter.....	432
1.2	CASE 2: Långa revisionsuppdrag och krav på rotation av revisor.....	435

2. Rådgivningstjenster og revisorsrotation i lagstiftning og normbildung.....	436
2.1 Amerikansk reglering enligt SOX.....	437
2.2 EU og IFAC:s etiske regler	438
2.3 Reglering i Sverige	440
2.4 Reglering i Norge.....	442
2.5 Reglering i anera enskilda länder	443
3. Empirisk forskning – finns stöd för omfattande reglering av revisors oberoende?	445
3.1 Rådgivningstjenster og revisionskvalitet.....	446
3.2 Längden på revisionsoppdraget og revisionskvalitet	451
4. Slutsatser og diskussioner.....	453
Referenser	456

Høyskolelektor Kristian Trosdahl

«Å fremme en sunn utvikling av forsikringsnæringen»	463
1 Innledning	463
2 Forsikringslovgivning i Danmark-Norge	465
2.1 1687: Kristian Vs norske lov (NL).....	465
2.2 1810: Tilsynsorgan for livsforsikring etableres.....	467
3 1817–1912: Norsk forsikringstilsyn etableres og utvikles.....	470
3.1 En norsk tilsynskomite opprettes	470
3.2 Knappt noen forsikringsnæring å føre tilsyn med.....	471
3.3 Tilsynskomiteens virksomhet fram til 1839	473
3.4 «Assurance-Foreninger» får lovbestemte fordeler i 1839	473
3.5 Lovens betydning for utviklingen av forsikringsnæringen.....	475
3.6 Lovens betydning for Tilsynskomiteens arbeid	477
4 Lov om forsikringselskaper 29. juli 1911, nr. 1 (forsikringsselskapsloven)	479
4.1 En trang fødsel.....	479
4.2 Mange innstillinger – ingen vedtak.....	481
4.3 Sentrale bestemmelser i loven.....	483
4.4 Utenlandske selskapers virksomhet i Norge	485
4.5 Unntatt fra loven.....	486
4.6 Forsikringsrådets første år.....	487
5 Konesjonsplikt for skadeforsikringsselskaper	488
5.1 Statsmonopol i stedet for konesjonsplikt?	488
5.2 «Koncessionsveien» – og en vrimmel av komiteer	490
5.3 To komiteinnstillinger	491
5.4 Plutselig så skjer det	492
6 Ny lovutredning etter okkupasjonen	493
6.1 Livsforsikringskomiteen av 1947.....	494
6.2 Komiteens innstilling.....	495
6.3 Utredning også av skadeforsikring.....	497
6.4 Ot.prp. 45 (1957) – strid om offentlige styrerepresentanter.....	497
6.5 Ot.prp. 36 (1958) – ny løsning lanseres	498
7 1978: Nytt lovutvalg – Harlem-utvalget.....	499
7.1 Utvikling i forsikringsnæringen.....	499
7.2 Ønsket om samfunnsmessig styring.....	500
7.3 Forsikringsrådet og Bankinspeksjonen slås sammen	503
7.4 Løining-utvalget.....	505
7.5 Noen sentrale bestemmelser i forsikringsvirksomhetsloven fra 1988	505
7.6 Nye bestemmelser i forhold til 1911-loven	510
7.7 Demokratisk drift og folkevalgt kontroll?	
Representantskapets sammensetning og myndighet	511

7.8	Nytt organ: kontrollkomité	513
7.9	En «konservativ» innstilling	513
8	Perioden fra 1988 – i korte trekk	514
9	Avslutning	516
	Litteraturliste	519
	Trykte kilder	520
	Arkiver	521
	Nettressurser	521

Førsteamanuensis ph.d. Inge Unneberg

	Flerpartskonflikter om rett til livsforsikringssum	522
1	Innledning	522
1.1	Problemstillingen	522
1.2	Avklaringer og presiseringer	523
2	Livsforsikringssummens fordeling mellom de berettigede	525
2.1	Konflikter mellom legalberettigede	525
2.2	Nærmere om begunstigelser	526
2.3	Konflikter mellom legalberettigede og begunstigede	528
2.4	Konflikter mellom flere begunstigelser	528
2.5	Tolkingsreglene i fal. § 15-4	529
2.6	Konflikter mellom begunstigelser foretatt av opprinnelig og ny forsikringstaker ved overdragelse	532
2.7	Nærmere om ugjenkallelige begunstigelser	533
2.8	Bortfall av begunstigelser	535
2.9	Rettsvernsreglenes betydning for begunstigelserne	536
3	Etteroppgjør ved uriktig utbetaling	537
3.1	Avklaring før utbetaling skjer	537
3.2	Krav fra den urett forbigåtte mot selskapet om ny utbetaling	537
3.3	Den forbigåttes erstatningskrav mot selskapet	538
3.4	Selskapets tilbakesøkningskrav mot urette mottaker	539
3.5	Den forbigåttes krav mot urette mottaker	540
3.6	Sammenhengen mellom kravene	540

Førstelektor Monica Viken

	Omsetningskretsens oppfatning som vurderingstema i varemerke- og markedsføringsrett	541
1	Innledning	541
1.1	Tema	541
1.2	Varemerkerettens formål	542
1.3	Markedsføringsrettens formål	544
2	Omsetningskretsens juridiske forankring	545
2.1	Omsetningskretsens forankring i varemerkeloven	545
2.2	Omsetningskretsens forankring i markedsføringsloven	548
3	Avgrensning av den relevante omsetningskrets	549
4	Omsetningskretsens oppfatninger som målestokk	551
4.1	Valg av tilnæringsmåte	551
4.2	Gjennomsnittsforkbruker	552
4.3	Markedsundersøkelser	554
5	Avsluttende kommentarer	557
	Bidragstyttere, temaer og forfatteromtaler	559

Forord

Juridiske fag spiller en viktig rolle ved Handelshøyskolen BI. I tillegg til at det forskes i juridiske fag, undervises det i jus på et stort antall kurs og med et betydelig antall timer. Fellesnevneren er at det dreier seg om forretningsjuridiske emner, men spennvidden er meget stor.

Denne boken kom i stand ved at medarbeiderne ved Institutt for regnskap, revisjon og jus ved Handelshøyskolen BI ble utfordret til å skrive en artikkel om et tema med tilknytning til det juridiske fagområdet og som lå innenfor den enkelte forfatters interessefelt. Både juristene ved instituttet og flere instituttmedarbeidere med bakgrunn i økonomiske fagområder tok utfordringen. Resultatet ble 28 artikler innenfor et vidt spekter av de juridiske fag.

Når boken heter «Moderne forretningsjus II», henger det sammen med at ansatte ved Institutt for regnskap, revisjon og jus i 2001 utga boken «Moderne forretningsjus» med undertegnede og professor Ole Gjems-Onstad som redaktører. Den gangen var det ni bidrag. Blant dem som var bidragsytere forrige gang og som også har skrevet i den nye boken, er det tre som har avlagt ph.d.-graden, tre er blitt førsteamanuensis og én er blitt professor. Både økningen i antall bidragsytere og bidragsyternes faglige ballast viser veksten i det juridiske fagmiljøet ved Institutt for regnskap, revisjon og jus.

Handelshøyskolen BI
Nydalen, mai 2011
Tore Bråthen